

Cimelye

JÓGYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: BENEDEK ELEK

TARTALOMJEGYZÉK:

Jaj, mért is van fésű a világon!	209
Hires erdélyi magyarok. A két Wesselényi. VI. fejezet: A messzelátó vak ember. Irta: Benedek E.	210
Jaj, mért is van fésű a világon! Vers. Irta: Benedek Elek	211
Kisdiákkori zsebpénzem. Elbeszélés a diákéletből. Irta: dr. I. Dienes Jenő	212
Virághullás. Vers. Irta: Monoky Sándor	213
Tökmag király harmónikázik	214
Csillagország. Vers. Irta: Baloghné Molnár Mária	215
A fényképésznél. Szindarab. Irta: Zsoldos László	215
A hegedü-virtuóz. Rajz	216
A fuvola-virtuóz. Rajz	217
Tamás érdeklődik. Csevegés	218
A koca-fogat. Öcsike „nadselü“ gondolatai. Irta: Benedek Elek	219
Mit mond a magyar nép?	220
Fejtörő	220
Mesefolyam. Irta: Balázs Ferenc	221
Szõke kis leánykám. Vers. Irta: Apor László .	223
Elek nagyapó üzeni	224

A

gyermeknek legkedveltebb lapja, a

Cimbora

eddig az első betűtől az utolsóig olvasnivalót adott a gyermekeknek, mert a lapnak nem volt

hirdetése

A lap elterjedtségét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy minden eltelt

hét

az olvasók táborának hatalmas növekedését jelenti. A lap kiadóhivatala most elhatározta, hogy a mai

napig

fennállott rendszert megváltoztatja és az Erdély-szerte elterjedt gyermeklapba, amelyet ma már minden gyermek a kezében

tart

hirdetéseket is vesz fel.

A Cimbora

tartalma ezzel nem fog kisebbedni, mert amilyen mértékben nő a lap

hirdetése

olyan mértékben nő annak terjedelme is.

A kereskedőknek

megfizethetetlen

értékű a Cimbora hirdetése, mert az egész Erdély, sőt a külföld lakossága is olvassa.

RENNER TESTVÉREK ÉS TSAI BÖRGYÁR r.=t. CLUJ (KOLOZSVÁR)

GYÁRT ELSŐRENDÜ

GÉPSZIJAKAT

**Gödörcserzés! Gyors leszállítás!
Garanciát vállalunk!**

Tartós és izléses cipők

a Halász Mór r.=t.-nál kaphatók Szatmáron!

TASNÁDY GYÖRGY

díszműlakatos

Careii-Mari (Nagykároly) Str. Vas.

Lucaciu (Majthényi-u.) 14. szám.

Készít mindennemű iparművészeti és díszmű tárgyakat, karos- és asztali lámpákat, villanycsillárokat, virág- és szalonszalkákat, írókészleteket, hamutartókat, művészi kivitelű bútor- és épületvasalásokat stb.

Elvállal bármiféle lakatosmunkát, autogénhegesztést, gépek, csillárok, mindenféle fémtárgyak javítását, tisztítását és ujrászínezését.

Rókát

és más szőrmét

felelősség mellett

fest az

UNIO

Kolozsváron.

**Szűcsöknek
árkedvezmény!**

Valódi békeminőségű aszbeszt fedő

PALA

kapható igen jutányosan SCHWARTZ TESTVÉ-
REKNÉL, Strada Decebal (Kölcsey-u.) 37. szám.
Kész fedéseket helyben és vidéken vállalunk!!

Gyapju-, selyem-, pamutkelmét,
fonalat, szőrmét fest és tisztít a

„Kristály“

gőzmosó és kelmefestőgyár CLUJ. Telefon 500.

Póstsomagok pontosan szállítat-
nak! — Kereskedőknek tömegáru-
nál árkedvezmény! — Képviseletek
vidéki városba kerestetnek!

ZEA első román

E krétagyár Cluj.

A Papir- és fűszerkereskedők figyel-
mét felhívja az iskolai saisonra.

A
Cimborára

előfizetéseket
felvesz Erdély
minden könyv-
kereskedője!

Az összes iskolákban használt tankönyvek,
füzetek, rajztömbök, papir, író- és rajzszerek
legolcsóbban HUSZÁR könyvkereskedésében szerezhetők be!

BÉKEBELI MINŐSÉGŰ ÚJ!

Gabonás-, lisztes-, gyapju- és szalmazsák.

Vizhatlan ponyva, napellenző, roletta- és madrac-vászon.

Afrik, seegrasz, bútorrugó, önműködő rolettarudak. — Zsineg- és jutaheveder

minden méretben és mindennemű kárpitos kellékek. Befőttkötöző
és minden másnemű zsinegek 2/0 T—2/32 L-ig minden számban.

Zsákvarró kendercérna és cipészfonal, továbbá többféle minőségű
használt zsákok nagy választékban a legolcsóbb árban kaphatók

Glücklich Bernát és Fia

cégnél Piața Victorie (Deák-tér) 27.
sz. Plébánia-épület. — Telefon 521.

A Cimbora azt üzeni:

**Ha finom
cukorkát
akartok:**

kérjétek Melissát

Eredeti Wolfner

gépszijak

minden méretben

kaphatók

**BRAUN és LÁSZLÓ vaskereskedésében,
Szatmár, Piata Victoriei (volt Deák-tér) 9.**

A Szatmári Leszámitoló- és Kereskedelmi Bank r.-t.

Alaptőke 10 millió leu. — Tartaléktőke 1 millió leu. — Takarékbetét állomány 46 millió leu.

Bármely összeg erejéig fizetéseket vállal:

Bukarestben és bárhová LEUBAN, Bécsen keresztül bárhová OSZTRÁK
KORONÁBAN, Prágán keresztül bárhová CSEH KORONÁBAN, Berlingen
keresztül bárhová MÁRKÁBAN, Fiumén keresztül bárhová LIRÁBAN,
— Budapestén keresztül bárhová MAGYAR KORONÁBAN. —

Vesz és elad mindennemű idegen pénzeket és amerikai chequeket bevált.

Kölcsönöket legelőnyösebben folyósít.

A Generala bukaresti biztosító társaság, valamint az Assicurazioni Generali triesti biztosító társaság főügynöksége.

Betéteket könyvecskére és folyószámlára gyümölcsöztetésre elfogad
és azokat kívánatra azonnal bármikor visszaad.

Fiuk!

Lányok!

A Cimborát

olvassátok,

szeressétek,

terjesszétek!

Aki elő akar fizetni a Cimborára, az írjon egy levelező-lapot Szatmárra, a
Cimbora kiadóhivatalának címezve és a következő vasárnap már kezében a lap.

A lap egy negyedévre negyven leuért jár.

Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.

Kiadó a Szabadsajtó Könyvnyomda és Lapkiadó r.-t. Szatmár.

**A szerkesztőségnek szóló levelek, rejtvény megfejtések és
közlésreszánt kéziratok Benedek Elek címére, Kisbaczon,
u. p. Nagybaczon, Háromszék-m. küldendők.**

Cimbora

JÓ GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: Benedek Elek

Jaj, mért is van fésű a világon!

(Vers a 211. oldalon.)

Hires erdélyi magyarok.

A két Wesselényi.

— IRTA: BENEDEK ELEK. —

VI.

A messzelátó vak ember.

Kevés ideig volt börtönben Wesselényi, mert 1840 május havában a többi politikai fogollyal ő is kegyelmet kapott, de a rövid fogság is megrendítette egészségét, félszemére meg is vakult, később meg teljesen elvesztette szemvilágát. Zsibóra még nem mehetett haza, mert a marosvásárhelyi királyi tábla ítélete alól egy évvel később mentette fel a királyi kegyelem, ott maradt Gräzenberg mellett, Freywaldanban. Onnét írja haza a leveleit a „polgári halott“, amint maga nevezte magát a keseredett szívű nagy ember és ott írja meg hires könyvét, *Szózat a magyar és szláv nemzetiség ügyében*, amelyben a messzelátó vak ember megjövendöli az orosz veszedelmet, a nagy sirt, amely 1849-ben Világosnál ásatott a magyar szabadságnak.

Nyolc évi távollét után tér vissza szülőföldjére a világtalan óriás. Nem egyedül érkezett Zsibóra: magával hozta a 16 éves Lux Annát, a gräzenbergi takácsmester szép leányát, akit két év multán feleségül is vett. A kései frigyét Isten két fiugyermekkel áldotta meg, akiknek az ország akkor leghiresebb férfiai lettek a kereszt-szülei: államférfiak és költők, köztük Kossuth, Deák, Vörösmarty, Kemény Zsigmond. S az 1845-ik év nyarán újra feltámadni látszott a zsidói udvarban a régi eleven élet; a magyar haza jobbjai nagy szeretettel vették körül a „polgári halottat.“

Amennyire elhült a barátság Wesselényi és Széchenyi közt a politikai véleménykülömbőség miatt, annyira meleggé és bensőbbé vált a Kossuthtal való barátsága. Kossuth hosszú időn át vezérének tekinti Wesselényit, s valóságos imádattal néz e nagyszívű emberre, aki különösen akkor adta próbáját az igaz barátságnak, amikor Kossuth „sajtó vétség“ miatt börtönbe került. Wesselényi 9 ezer forintot gyűjtött Kossuth gyámolítás nélkül maradt öreg szüleinek, ő, ki maga is akkor üldözött vadként menekült Erdélyből Magyarországra. Szebbnél-szebb leveleket ír Kossuth Wesselényihez, örök hálát fogad, irván: „miként a hű kutya nem távozik gazdája lábaitól, ez ötöt hogy elrugdosta bár, akként nem távoznék én kegyedtől sohasem.“ Kossuth *Pesti Hírlap*-jának Wesselényi lett leg-lelkesebb munkatársa, s természetesen, ezáltal Széchenyi még messzibb távolodott. Am csakhamar elkövetkezik az idő, amikor Wesselényi és Kossuth utjai is kétfelé váltak. A szabadságharc ideje ez. Az 1848-iki márciusi nagy napunk az öröm és az aggodalom érzelmeit keltették

fel a világtalan lelkében. Örvend, hogyne örvendene, hiszen megvalósultak az ő eszméi: felszabadult bilincseiből a szó és sajtószabadság. Szabad emberré lett a jobbágy is, de viszont aggódott, hogy a szabadságot nyomon fogja követni a bécsi reakció. Két tisztséget is vállalt egyszerre: királyi biztosa lett az anyaországhoz visszacsatolandó részeknek, nevezetesen: Középszolnok-, Kraszna-, Zarándmegye, Kővárvidéke és Zilah városának, főispánja Zilahnak és Kővárvidékének, s az utolsó erdélyi országgyűlésre mint Udvarhelyszék követe jelent meg. Erre az országgyűlésre várt Wesselényi legszebb álmának megvalósulása: Erdély egyesítése az anyaországgal s az erdélyi jobbágyok felszabadítása.

Az erdélyi utolsó országgyűlés 1848 május 29-én nyílt meg, s akkor már Erdélyben több helyen megtagadta a felbujtogatott nép a jobbágyi szolgálatot. Valóban, ideje volt, hogy itt is, mint ahogy a pozsonyi országgyűlésen történt, kimondassék a nagy szó: a jobbágyok felszabadulása. A világtalan Wesselényit két barátja kísérte a tanácskozó terembe: övé volt az első szó. Az övé, aki oly régóta hirdette az elnyomott nép igazát. Az ő szavára mondotta ki az országgyűlés az Uniót, egy hét múlva a jobbágyok felszabadítását is. Rendkívül mély hatást tett a világtalan óriás beszéde, aki a jobbágyokért vívott harcai miatt annyi üldözést s végül még börtönt is szenvedett. Beszédét imádság-szerű szavakkal fejezte be: Az eddig elnyomottakat emeljük magunkhoz, emeljük oda, hova őket Isten teremtette. Legyenek az erdélyi jobbágyok s zsellérek többé nem parasztok, pór nép, *misera plebs*, hanem szabad polgárok, legyenek velünk egyenlő kötelességek alatt álló s jogokkal felruházott honfitársaink és legyenek velünk jog s szabadság közös érdeke által a hon szolgálatjára s védelmére felhívott testvérek.“

Valósultak a világtalan ember legszebb álmai s boldogan sietett Pestre, hol július 5-én nyílt meg az első népválasztotta országgyűlés s már 11-ikén felzendült Kossuth kiáltása: A haza veszélyben! Wesselényi a főrendiházban a Kossuth szózatához hasonló szózatban lelkesíti a főrendeket a kétszázezer ujonc megszavazására, de csakhamar ellentétbe került Kossuthtal: látván látja a világtalan óriás, hogy a nemzet mint sodródik forradalomba, mint szakadoz a több száz éves kötelék nemzet és uralkodóház közt, s mind ennek a végét: a nagy összeomlást. Szörnyű gyorsasággal rohantak az esemé-

nyek. Jellasics horvát bán betört az országba; Széchenyi, a „legnagyobb magyar“ elméjében megháborodott; az első felelős kormány Kossuth és Szemere kivételével lemondott; a király által törvénytelenül, mert miniszteri ellenjegyzés nélkül a magyar sereg főparancsnokává kinevezett Lamberg tábornokot a felháborodott nép a Lánchidon kocsjából kihúzta, agyonverte . . . Csuda-e, ha a világtalan Wesselényi rémlátomásai nőttön-nőttek, s kétségbeesetten próbálja megakadályozni a nagy katasztrófát.

Most már Kossuth a nemzet vezére, ő előtte tárja fel lelkének aggodalmait, de Kossuth, elég vigyázatlanul, azzal próbálja megnyugtatni Wesselényit, hogy rémképeket lát, ami az ő világtalan állapotának természetes következménye. A nemzet nem állhat meg féluton, meg kell mutatnia, hogy inkább választja a becsületes halált, mint a megalázó békét. A világtalan óriást végtelenül bántotta világtalanságának emlegetése s röviden köszöntve vált el Kossuthtól. A benső barátság aranykapcsa ketté szakadt . . .

Kossuthnak voltaképpen igaza volt, amikor a rémképek látását a világtalanságnak tulajdonította, s a bekövetkezett katasztrófa sem igazolta Wesselényit, amint nem igazolta Széchenyit sem, mert a nemzet mégis megmutatta erejét s ez később, ha sok szenvedés után is, hasznára vált. Wesselényi félreállt, mint világtalan ember nem is tehetett egyebet – családját Freydanba vitte, minthogy otthon nem érezte biztonságban. De Freydanból is folyton irta a leveleket haza barátainak és ismerőseinek, sőt szózatot is intézett a székelyekhez, hogy keljenek fel a hon védelmére. Nem ért egyet Kossuthal, de hozzá is több levelet ír mindig a nemzet s nem a maga érdekében. Ha már világtalan létére karddal nem védhető hazáját, védte bölcs tanácsaival, védte buzdító, lelkesítő leveleivel.

A nemzetet az orosz beavatkozás *Világoshoz* juttatá, ahol a bús dal szerint „a magyaroknak egy nagy, mély sir ásatott. A világtalan óriás testben, lélekben megviselten sinylődött Freydanban. Már csak egy vágya volt: pihenni az édes anyaföldben. A zsidói uradalmat az oroszok elpusztították, kirabolták, de megmaradt a föld: ez várta az ő kedves fiát, hogy kebelébe fogadja.

Szomoru vágya hamar teljesült. Az 1850-ik év tavaszán hazafelé indult családjával, de Pesten meg kellett állapodniok, mert tudógyulladásba esett. Jajszó nélkül türte a nagy kinokat s még ő vigasztalta családját és barátait. Megkérte őket, pompa nélkül temessék, s amint lehet, holttestét vigyék haza Zsibóra, temessék feledhetetlen barátja és tanítója mellé, apja és anyja koporsója közé. Április 21-én halt meg s egyelőre a Kálvintéri református templom sírboltjába temették. Innen vitték haza, Zsibóra, örök pihenőre, 1851. január végén. A nemzet néma gyásza követte sírjába: hangosan zokogni nem volt szabad akkor.

A zilahi Kossuth-téren lélekemelő jelenetet ábrázol egy szobor: egyszerű magyar ruhás, daliás férfi áll sziklatalapzaton, kezét gyengéden teszi az öreg jobbágy meggörnyedt vállára, jószágos tekintete bátorítóan néz reá. Mintha mondaná: legyen vége búslúsodnak, megszabadítalak a te szolgaságodból. Wesselényi Miklós ez a jószágos tekintetű, egyszerű magyar ruhás férfi.

Budapesten, a Ferencziek templomának a Kossuth Lajos-utcára néző falán ércebe öntött kép hirdeti a késő utódoknak az „árvtzi hajós“ hősi tetteit. Ez a hős – ki volna más? – Wesselényi Miklós.

Az igazi nagyságnak minden vonása meg volt ebben az emberben. Mindent a hazáért, semmit magáért: valóban az önzetlen haza- és emberszeretet eleven szobra volt ő. Szive nem ismert félelmet s ez a félelmet nem ismerő szív oly könnyen ellágyult a szenvedés, a nyomorúság láttán. Keze, mely ketté roppantotta a vasat, bársonynál gyengébb volt, ha könnyet kellett letörölnie.

Ifjkoromban bálványozott eszményképem volt, s im életem alkonyán is leborulok nagysága előtt.

Jaj, mért is van fésű a világon!

(Cimképünkhöz.)

Nagyanyóka fésüli a Micikét,
Göndör haját meg-megrántja kicsikét.
Fáj a haja Micikének,
Hull a könnye szegénykének:
Minek is van, hej! fésű a világon!

Nagyanyóka megfésülte Micikét,
Göndör haja lesimulva, ó de szép!
Belepillant kis tükrébe,
Tapsol, ugrál örömebe:
Ó, de jó, hogy van fésű a világon!

Kisdiákkori zsebpénzem.

– Elbeszélés a diákéletből. –

Irta: dr. I. Dienes Jenő.

Amikor édesapám Ödön bátyámat és engem a nagyenyedi Bethlen főiskolába vitt, kis fiuk voltunk. Nehezen váltunk el a szülei háztól. Bevallom, hogy keservesen sirtunk. De aztán hamar felvidultunk a kocsiban, amikor édesapám, hogy miniket megvigasztaljon, dicsérni kezdte a kollégiumot, hol családunk minden férfi tagja apai és anyai ágon hosszú időközön át tanult; amikor elbeszélte a régi történeteket; beszélt tanáraitól, régi diák-társairól, kik közül akkor többen már híres enyedi professorok voltak; híres emberekről, kik ott tanultak; beszélt a finom piaci sültről, mit az enyedi diák tréfásan dögnök hívott és elmondta az ő korabeli diákcsínyeket.

Olyan élénk színekkel festette nekünk az enyedi diákélet örömeit, hogy még alig indultunk utnak, már néztük a vidéket, hol járunk, mikor leszünk Enyeden. Bizony, az messzire volt! Ma is messzire van Kézdivásárhelytől, akkor még messzibb volt.

Hogyan?

Hát azért volt messzibb, mint ma, mert akkor Brassóig kocsin kellett utazunk, az pedig hat órát vett igénybe. Csak Brassóban ültünk vonatra.

Amikor otthon édesanyámtól és testvéreinktől bucsuztunk, Matild hugom adott az ő megtakarított pénzéből két krajcárt Ödönnek, két krajcárt nekem és csak azt kívánta, hogy amikor gyümölcsöt, cukorkát, vagy süteményt veszünk belőle, gondoljunk rá.

Kaptunk azonkívül még édesanyámtól egy szép ezüst forintot, édesapámtól is egy ezüst forintot, nagyapámtól is egy ezüst forintot, hogy abból időnként gyümölcsöt, cukorkát vagy süteményt vehessünk. Ezt hívtuk zsebpénznek, megkülönböztetésül a másik pénztől, amelyik a priváttanítónknál állt s melyből a szükséges irkát, pennát, plajbászt, tintát, könyvet, s mi egy s mást vásároltunk.

A zsebpénz nagy dolog volt akkor

nekünk. Addig nem volt pénzünk, legfeljebb néhány krajcár, ha korán fölkelünk és fölöltöztünk serényen. Ilyen alkalommal egy krajcár jutalmat kaptunk, ami nagy szó volt. Hogyne! Mire kellett volna otthon a pénz? Mindenünk megvolt, ki nem jártunk, pajtásokkal nem csavarogtunk, utcán, kofától gyümölcsöt, cukorkát, süteményt nem vásároltunk. Bugyellárist is akkor kaptunk legelőször. Szép barna bőrből volt az enyém s a zárócsattján patkóban lófej volt. Ebben tartottuk a zsebpénzünket. Mindegyre megtapogattam a zsebemet, vajjon nem veszett-e el. Mert hát addig az a néhány krajcár, ami volt, nem volt pénz. De ez a 3 forint 2 krajcár, az már igazán pénz volt, még pedig akkor és nekünk tekintélyes összeg.

Mert bizony, amikor nagyenyedi diákok lettünk, már nőtt az igényünk, költőpénzre is volt szükségünk. A pénznek pedig bugyelláris is kellett.

A szép ezüst forintosokat és a Matild testvérem két krajcárját papírba göngyöltük külön-külön és reá irtuk a papírra kívül-belől, hogy kitől kaptuk. Néha kibontogattuk és gyönyörködtünk a krajcárookban és a szép fényes ezüst forintosokban. De talán mégse a pénzben gyönyörködtünk. Kedvesek voltak nekünk azok a pénzek nem azért, mert pénz volt, hanem, mivel emléktárgyak voltak, azokra emlékeztettek, akiktől kaptuk. Nehezen is váltottuk fel az ezüst forintosokat. Szerettem volna sokszor az enyedi piacon a falusi emberektől, a gyümölcsös kofától almát, szilvát, körtét, szőlőt venni, de nem ment az olyan könnyen. Melyiket váltsuk fel? Melyiktől, kinek az ajándékától váljunk meg? Egyformán kedvesek voltak e pénzek.

Volt az enyedi piacon egy öreg, kövér, sántaló kofa. Sánta Mária néven ismerte még édesapám is. Ennek a csuf, vén kofának adjam én a kezébe a nekem kedves pénzt? Nem! Inkább gyümölcs

sem hell! Kaptunk azért gyakran más fiuktól az otthonról hozott süteményért almát, szőlőt s más gyümölcsöt cserébe. Vagy a vendéglőből behordott koszttal kapott süteményt még szivesebben cseréltük el gyümölcscsel.

Végre, jól emlékszem, sorsot huztam. A nagyapám ezüst forintosára esett a sors és én fel is váltottam. Hosszu időre elég volt a felváltott egy forint, takarékosan költöttem, hogy minél később legyen szükség ismét a másiktól megválni.

De könnyü is volt takarékoskodni, mert akkor, amikor én kisfiu voltam, olcsó volt a gyümölcs. Egy krajcárért öt-hat szép almát, tíz krajcárért egy véka finom, zamatos pónyikalmát és két krajcárért annyi érett, édes, finom borszőlőt, hogy nem fért el a két markomban, hanem a bal karómmal tartottam, míg haza értem. Két krajcárért pedig annyi szőlőt adtak, hogy megértük véle ketten két napig. Volt hét-nyolc nagy gerezd.

Szüreti vakációra haza hozatott édesapám. Egy nagy kosár szőlőt hoztunk haza, a kosár tán ma is megvan. Lehet, legalább négy vékás. És ezt a nagy kosár szőlőt kilencven krajcárért vettük. Tele volt a nagy kosár, alig birtuk ketten Ödönnel.

A zsebpénzünkről, édesapám utasítása szerint naplót, költségjegyzéket vezettünk. Itthon beszámoltunk arról, hogy mire költöttünk, mit vettünk a pénzzel. Édesapám átnézte a feljegyzésünket és be kellett mutassuk a pénzt is, hogy tényleg megvan-e? Aztán a megtakarított pénzünket megduplázta édesapám és betettük a takarékpénztárba. És hosszú éven, diákéveinken át minden vakációra hazajövetelkor így volt ez. Így gyűjtöttük a pénzünket. Így szoktatott minket édesapám takarékoságra.

Nem adtuk oda szivesen betétre se azokat a pénzdarabokat, amelyek papirba voltak göngyölve. Ezek már nem pénzértékek voltak, hanem emléktárgyak. Aztán édes apám is szivesen visszaadta nekünk ezeket a becsomagolt pénzeket, hogy őrizgessük tovább és betétre adott mást helyette.

Sokáig őrizgettük ezeket pénztárcáink-

ban, a papirja elpiszkolódott, elszakadt, s újra csomagoltuk. De mindig kedves emlékeink maradtak.

Vakációról visszamenve mindig kaptunk zsebpénzt, de már a későbbi ezüst forintosoktól, fényes piculáktól könnyebben váltunk meg, mint a legelsőktől.

Lassankint az élet letörölte rólunk azt, hogy emléket lássunk a pénzben, de azért ma is eszembe jutnak a kisdíakkori zsebpénzek, amikor egy-egy édesanyámtól kaptam pénzt adok tovább.

Hiába!

Az emlék azért emlék, hogy ha megválnak tőle, akkor is visszaemlékszünk rá egész életünkön át.

Hallottad e szót: „rendületlenül“ —

Midőn föltzengi miriád ajak

S a millió szív egy dalon hevül,

Egy lángviharban összecsapzanak?

Óh, értsd is e szót és könnyelmű szájon

Merő szokássá szent imád ne váljon!

ARANY JÁNOS.

Virághullás.

Tegnap olyan volt, mint akár a rózsza,

Piros az arca, mosolygó az ajka.

Puha ágyába letért nyugovóra

És nem ébredt föl új piros hajnalra.

Örök álommá változott az álom,

Ébredése lett a másik világon.

Az édes anyja és az édes apja

Fölötte állnak könnyező szemekkel;

Kedves testvére összecsókolgatja,

Mint szokta mindig, hogyha jött a reggel.

Ébreszti, költi, ah! de mindhiába,

Olyan nehéz, mély kis testvére álma.

Künn az udvaron a kicsiny pajtások

Kacagón, vígan játszadozni jönnek,

De a his leány nem vár ma rájuk,

Hogy osztályosa legyen az örömmek;

Ó már az égben, angyalokkal játszik,

Onnan áldja meg itt hagyott pajtásit.

Csak várnak-várnak, s egyre szomorúbbak,

Majd betipegnek egyenkint a házba;

Szelid szemeik könyekbe borulnak

S kitörnek aztán hangos zokogásba'.

Pici szívökre ráborul a bánat,

Sejtelmeként az őszi hervadásnak.

MONOKY SÁNDOR.

Tökmag király harmónikázik

a pityókáról, meg a fenekelen sárról.

(Londonban, hej, van számos utca dallamára.)

Havas eső szakadt az égből,
 Mintha fizetnék úgy szakadt,
 Ide hallék a messzeségből,
 Mint kárrog egy varjú-csapat.
 Kár! kár! A nyárnak vége, vége,
 – Kárrogta sok száz varjú-gége –
 Elmúlt a nyár, s ősz nem vala,
 Alig született s meghala.

Komorán járt-kelt nagyapóka,
 Ki sem nézett az ablakon.
 A földben rothad a pityóka,
 Sár burkolja be vastagon.
 Bántott ez engem mondhatatlan,
 Szedtevetéztem szakadatlan,
 Mert a pityókát kedvelem,
 Legkedvesebb eledelem.

Szerettem már királykoromba'
 A sült pityókát szerfelett,
 Amennyi leszállt a gyomromba,
 Király még annyit nem evett,
 Vilmos császár kivételével,
 Ki saját felséges kezével
 Hámozá s mohón bekapá,
 – S a német mégis elcsapá!

Megállj, eső, ki nem fogsz rajtam!
 Kiálték szörnyü dühvel én.
 Egy nagy lapátot megragadtam
 S gyenge vállamra emelém.
 Hogyha bőrig is fogok ásni,
 A pityókát ki fogom ásni,
 Annyit, mennyi a télre kell,
 Ne habozz, Tökmag, tette fel!

Szót sem szóltam nagyapókának,
 Úgy indultam a hegyre ki.
 Tetőn a fák mind mosolygának:
 No, lássuk, felség, jere ki!
 Megyek, megyek! kiálték büszkén, –
 S jaj! süppedni kezdettem tüstén!
 Épp az orromig süppedék,
 Csak a süvegem látszodék.

A félszet eddig nem ismertem,
 De, haj! mostan megismerém.
 Sáros vizet sohasem nyeltem,
 Most literszámra folyt belém.
 Oh, jaj, hát így kell véget érnem,
 Sárosan kell a mennybe térnem!
 Szent Péter így be nem ereszt,
 Még elébb tolja a reteszt.

Nagyanyókatúl s nagyapókatúl
 Búcsúzhatnám el legalább,
 No meg a kedves unokáktúl,
 De süppedek alább, alább!
 Már rebegtem a Miatyánkot,
 Megbocsáték mindnek, ki bántott,
 S óh, légy áldott, én Istenem!
 Im, nagyapóka megjelent.

Üstököm' nyomban megragadta,
 S a sártengerből kikapart.
 – Mit csinált, felség, az ebadta!
 Meghalni tán csak nem akart!?
 Imigy mennydörgött nagyapóka,
 Én meg sóhajték: a pityóka...
 – Á! a pityóka! Hallj oda!
 S úgy kacagott, hogy az csoda.

Amikor magát kikacagta,
 Nyájasan megvigasztala.
 „Jut is, marad is“, mondogatta,
 Felség, fő, hogy meg nem hala.
 Ne légyen semmi gondja rája,
 Meglesz felséged pityókája,
 Kikaparjuk, mint én magát,
 Csak zengje tovább a dalát!

Előfizetési árak:

Egész évre . 160 lei. Fél évre . . . 80 lei.
 Negyed évre 40 lei. Egy óra . . . 15 lei.

A Cibora hetenként egyszer, vasárnap
 jelenik meg.

Csillagország.

Messze, messze, a föld felett,
Szép Csillagországban
Sohse sírnak a gyerekek.
Sohse járnak gyászban.

Az egész ég csupa csillag,
Csillagos az ég is,
Csillag a por, csillag a hó,
Csillag a virág is.

Királyasszony koronáján
Csillag sziporkázik,
Szép szemében az esthajnal
Csillaga virágozik.

Ezüstfényű csillagfátyol
Leng, lebeg utánna,
Csillageső hulldogál az
Aranyos hajára.

Zöld erdőben csillagszemű
Kismadárka repdes,
Picike, kis csillagfészeke
Jaj, de nagyon kedves!

De gyönyörű, de csudaszép,
Egész Csillagország!
Olyan, mint egy rózsás, fényes,
Csillogó Menyország!

Ha jók lesztek, fiúk, lányok,
Egyszer meglátjátok,
Csillagszemű táltasokkal
Kaputokba állok.

Mind felültök ragyogó kis
Csillagszekeremre,
S mint a szélvész vágatunk majd
El a végtelenbe.

S csillagfényes, bűvös-bájos
Karácsony napjára
Berobogunk csengve-bongva
Szép Csillagországba.

Baloghné Molnár Mária.

A természet, lám, mi gondos,
Tél van, mégis fű, fa lombos;
Elföldni a pusztaságot
Zuzmarából fűz virágot.

Vargha Gyula.

A fényképésznél.

Irta Zsoldos László.

SZEMÉLYEK: A fényképész (nagyobb fiu játsza, hosszú haj, költőiesen kihajtott gallér. Fürgé, folyton izeg-mozog, hajlong, ugrál, hadarva beszél). Apa (kis fiu is játszhatja. Hosszu kabátban, felgyürt nadrágban, cilinderrel). Sanyika, Gusztika rövid nadrágos kis gyerekek. Mama (kis lány játsza, igen hosszú szoknyában, nagy kalappal). Flórika, Gizike kislányosan öltözött kislányok.

SZINHELY: A fényképész műterme. Balról kijárat. Elül a jobb sarokban fényképező gép, kis székek, a falon sok fénykép.

Első jelenet.

Fényképész, egyedül (le, föl járkál).
Borzasztó, itt van ez a drága műterem és
egész nap nem jön fel senki, hogy lefény-
képeztesse magát. (Balról az apa, mama,
Sanyika, Flórika, Gizike, Gusztika.)

Második jelenet.

Fényképész, és akik jöttek.

Apa (fényképészhez). Jó napot ki-
vának!

Fényképész (hirtelen feljűk fordul
és örvendezően hajlong). Ah, alászolgája,
kezeit csókolom, van szerencsém!

Mama. Jó napot. Le szeretnénk vé-
tetni magunkat.

Fényképész. Kérem alásan, méltóz-
tassék. (Félre). Hála Istennek, már majd
éhen haltam. (A mamáékhoz). Épp a leg-
jobbkor tetszett jönni; most véletlenül
nem kell várakozni a nagyságáéknak.
Mert kérem, egész nap olyan nagy volt
nálam a tolongás, hogy...

Mama. No, nem is szeretnénk sok
időt itt tölteni.

Apa. Vidékről jöttünk.

Mama (mérgesen néz apára). Most
én beszélek. (Fényképészhez). És fél óra
mulva már a pályaudvaron kell lennünk,
hogy haza utazzunk.

Flórika (sirni akar). Bűhü és nem is
vettétek meg a babát, amit a papa ígért.
(Sir). Bűhühü (öklével törüli a szemét).

Fényképész (Flórikához). A babát,
kisasszonykám? No ne sirjon. (A szin
mögé szalad, és mindjárt vissza jön egy
nagy babával, amit Flórika kezébe nyom).
Lássa, már itt van a baba.

Flórika (a babát nézi és szepeg).

Fényképész (apáékhoz). Na, most
már méltóztassék leülni, mindjárt elren-
dezem a csoportot. (Az apát és mamát

leülteti egymás mellé a szin baloldalán, úgy hogy majdnem szemközt legyenek a nézőtérnek). Így ni. A gyermekeket pedig majd szépen ideállítjuk. (Egymás után megfogja a gyermekeket és elhelyezi őket úgy, ahogy mondja). A két kis fiu ide szépen a papához. (Sanyihoz). Te fiacskám itt állsz jobbról. (Gusztihoz). Te pedig baloldalon. (Oda álltak). Így ni. (Az apához). Tessék a vállukra tenni a kezét.

Apa (kezében a cylinder). Hát a cylinderemet hova tegyem?

Fényképész. Azt tessék kérem az ölibe.

Apa. (Mindezt megteszi).

Gizike (türelmetlenül). Hát én nem kapok babát?

Flórika (Gizihez). Neked nem kell, mert te ugyanis két süteményt ettél.

Gizike (mérgesen). Úgy? (Ki akarja ráncigálni Flóri kezéből a babát).

Flórika (dulakodik vele és sikít). Hi, a babám!

Mama. Te Gizi!

Gusztika (a lányhoz akar szaladni). Majd én . . .

Apa (Gusztika kabátját fogva). Maradsz itt!

Fényképész Babát? Mindjárt hozok magának is, Gizike. (A szin mögé szalad babával tér vissza és ezt Gizike kezébe nyomja). Tessék, Gizike.

Gizike (magához szoritja a babát).

Fényképész. Most a két kisasszonyka ide áll a mamához. (Oda állítja őket mint a fiukat). Így ni. (A mamához). Tessék rátenni a vállukra a kezét. (Mindez megtörténik aztán a fényképező gép mögé áll, belekukucskál, a család me-reven bámul a levegőbe. A fényképész oldalt kapja a fejét). Tessék mosolyogni. (Mind a hatan elkezdének vigyorogni). Így ni. (A két leány egymásra vigyorog. A fényképész fürgén megigazít még egy arcot). Erre tessék fordítani a fejét. (Vissza szalad a masinához). Most nagyszerű, most

egy kis nyugalmat kérek. (A masina mögé dugja a fejét): Kitünő. Most!

Flórika (ebben a pillanatban Gizire nyelvet ölt). Bee! Az enyim ugyanis szebb (a babára mutatott).

Fényképész (ellép a masinától, lemondó mozdulattal). A kis lány megmozdult.

Apa (a mamához, anélkül, hogy megmozdítaná a fejét). Nem tudsz a leányodra vigyázni? Látod, a fiuk meg se moccannak.

A hegedü-virtuóz.

Mama (mérgesen néz az apára).

Fényképész (mamához). Méltóztassék csak barátságosan mosolyogni.

Mama (ujra vigyorgó képet vág.)

Fényképész (fürgén szemlét tart az arcok fölött). Most pompás. (A gép mögé áll). Csak egy kis nyugalmat kérek. (Fényképezni akar). Most.

Mama (ebben a pillanatban élénk kézmozdulattal). Hiszen mi előbb sem mozgultunk, csak ez a... (Flórikára mutat).

Fényképész (csüggedt kézmozdulattal ellép a géptől). De, nagyságos aszszonyom.

Mama (a saját szájára üt). Hát most lett volna? Oh én...

Apa (merev fejtartása, szaporán)... oktondi... oktondi...

Fényképész. Méltóztassék nyugodtan

Apa (ebben a pillanatban. mozdulatlanul). Vakard meg csak Sanyikám az orromat.

Sanyi (fürgén engedelmeskedik).

Fényképész (kétségbeesetten ellép a géptől). De az Istenért.

Apa (még mindig mozdulatlanul, közben Sanyi buzgón vakarja az orrát). Egyszerre úgy elkezdett viszketni.

Mama (apához). Hanem azért én vagyok az oktondi.

Fényképész (féltérdre esve, összetett kézzel). Az Isten szerelméért. Ha ez így tart sokáig, még minden lemezem elfogy.

Apa. Jó, jó, már nem viszket.

Sanyi. Már nem is vakarom.

Fényképész. (Megigazitja a fejeket). Így kérem. Mindent csak úgy, mint előbb.

Gusztika (nagyot ásít, senki sem veszi észre).

Fényképész (szemlét tartva fölöttük). Így. (A gép mögé búvik, s belenéz). Így ni. Nem mozdulni! Mo...!

Gusztika (ebben a pillanatban óriási! ásítva fölkapaszkodik az apa ölébe.)

Apa. Guszti! (visszanyomja Gusztit a helyére).

Fényképész. Rettenetes! (ellép a géptől).

Gusztika (sirva). Papa, álmos vagyok!

Mama. Nem szabad álmosnak lenni!

Sanyi. Guszti, ne ríjj!

Fényképész (a szin mögé szalad, darabka cukorral tér vissza, megmutatja Gusztikának). Nézze csak, Gusztika! Cukor! Ez a magáé lesz, fiacskám, mindjárt

magának adom, csak még egy pici-picikét álljon szép nyugodtan a papa mellett. Jó? (folyton mutogatja neki a cukrot).

Gusztika (fontoskodón néz a cukor felé). Jó.

Apa. Derék gyerek vagy, Gusztika.

Fényképész (újra sorra igazgatja az arcokat). Csak mosolyogjon, kérem. Csak,

A fuvola-virtuóz.

lenni (szemlét tart a társaság fölött).

Mama (dühösen sandit az apára.) Én nyugodt vagyok. Én nyugodt...

Fényképész (összetett kézzel feléjük). Könyörgök. Tessék barátságosan mosolyogni. (Mind mereven mosolyognak). Így ni. Most igazán jó. (a gép mögé bujik, és belekukucskál). Mozdulatlanul kérem. Mo!

mint előbb. Ugy, Gusztika. Mindjárt (mind mereven vigyorognak). Igy. Csak nyugodtan, könyörgök alásan. Fő a nyugalom. (Szemlét tart fölöttük; látszik, hogy az egész család, a gyermekek is végkép el vannak rá szánva, hogy most az egyszer igazán mindegyikük nyugodt lesz; fényképész örömmel áll a gép mögé és belekukucskál). Na, most igazán mind nyugodt. Hála Istennek! (látszik, hogy még csak ezután akarja megcsinálni a fölvételt).

Mama, Apa (egyszerre örömmel).

Megvan? (Mind élénken megmozdulnak).

Fényképész (aki épp akkor akarta megcsinálni a fölvételt, dühösen ugrik ki a gép mögül, toporzékol). Meg! Megvan! Megvan verve az a fényképész, akinek ilyen familiát kell lefényképezni! Inkább éhen halok, semhogy tovább kinlódjam magukkal! Ajánlom magamat!

Apa (megbotránkozva). Mit, még maga beszél? (megnézi a zsebóráját). Húh! Lekéstünk a vonatról! (Függöny.)

Tamás érdeklődik.

(A tenger mélységéről.)

Apa: Már megint a földgömböt nézegeted, Tamáskám. Ugy látom, utazást tervezel a világ körül.

Tamás: Most az egyszer nem találtad el, mire gondoltam. Ezeket a számokat nézegetem itt, amelyek a tenger mélységét mutatják. Azt vettem észre, hogy vannak olyan magas hegyek, amelyek még kiállanának a legmélyebb tengerből is, ha egy óriás felemelné és beletenné őket.

Apa: Mondjuk azt inkább, hogy van néhány olyan magas hegy Ázsiában, de a hegyek legnagyobb része nyomtalanul eltűnne a tengerben, ha a te óriásod beletudná helyezni.

Tamás: Nagyon nehéz lehetett a tenger mélységét megmérni.

Apa: Nagyon nehéz volt, fiam. Régen úgy mérték, ahogy te is mérted volna. Hosszu spárgát szereztek, a végére sulyos tárgyat kötöttek és leeresztették. Ha nem volt mély a víz, a spárga hamar feneket ért. De még így is meg volt az a veszedelem, hogy a spárga elszakad. A legtöbb ilyen mérés azért volt bizonytalan mert a tenger mélyében nincs nyugalom. Ahogy a földön szelek vannak és a levegő egyik területről a másikra rohan, a víz mélységében meg áramlások vannak. Ezek sodorják a spárgát és az nem megy egyenesen a mélybe. Ezért nem is mutathatja az igazi mélységet. Ha igazán mély helyre kerültek, nem találtak feneket, hiszen a spárga sem volt elég hosszú. Gondold meg, hogy olyan hosszú spárga kellett, hogy két óra hosszat is mehetnél mellette, ha az országot szélén kifeszítenék. Ennek a spárgának mindenütt egyformán erősnek kellett lennie, mert ha valahol gyengébb volt, azonnal elszakadt.

Tamás: Hát most hogyan mérik meg a víz mélységét, mert látom, meg van mérve mindenütt.

Apa: Most is használnak erős zsinórt,

de még gyakrabban drótkötelet. Ne gondolj valami vastag kötélre, inkább olyanfélére, mint a zongora hurja. A végére nehéz, néha rendkívül sulyos szerkezetet erősítenek és gyorsan leeresztik. A szerkezet úgy van készítve, hogy a nehéz súly a tenger fenekén leesik és a megkönnyebbült kötelet könnyű aztán felcsavarni. Hajók hónapokig vannak a tengereken, hogy méréseket végezzenek.

Tamás: Egy ilyen szerkezettel buvárruhában nem mehetne le egy ember a mélységbe, hogy egy kicsit körülnézzen.

Apa: Körülnézni még lehetne, bár ott kormostét van. Vihetne azonban magával villamos zseblámpát. Más a haj, fiacskám. A mélységben palacsintává lapulna. A fentlevő víztömeg ránehezedik az alsóra és rettenetesen nyomja! Az ember nincs vasból, hogy ezt a szörnyű nyomást kibírja.

Tamás: Nincsenek ott állatok?

Apa: De vannak, fiam. Csakhogy azoknak a testük úgy van szerkesztve, hogy kibírja a nyomást.

Tamás: Honnan ismerjük őket?

Apa: Az előbb azt mondtam, hogy a mélységmérő végén sulyos szerkezet van. A szerkezeten van egy vasbot, amely belül üres. Mikor a szerkezet a tenger fenekét éri, a vasbot leütdök, az üres rész megtelik a tenger fenekének iszapjával. Kisebb állat is kerülhet az iszappal együtt bele. Mikor aztán felhúzzák, megvizsgálják az anyagot. De a legtöbb szerkezet végén háló is van, amely odalent kinyílik és fogás után be is csukódik. Nagyon jól ismerjük már a tenget fenekét. Az ottélő állatok azonban elpusztulnak, mielőtt kikérülnek a mélységből. Az ő testük úgy van felépítve, hogy a tenger felszínén nem élhetnek.

Tamás: Miből táplálkoznak ott lenni a mélységben?

Apa: Örülök, hogy ezt is megkérdezted.

Bizony ott táplálék nem igen születik. De gondoskodik róluk a tenger. A bibliában tanultad, hogy a pusztában éhezõ zsidóknak manna hullott az égbõl. Ezek a tátott száju kisebb-nagyobb szörnyetegek szintén a mannát várják felülrõl. A tenger felsõ rétegeiben elpusztult állatok maradványai lassan-lassan ereszkednek lefelé. Utközben az éhes szörnyetegek meg-megrohanják õket, beléjük fálnak, de annyian vannak, hogy jut belõlük a fenéken várakozó éhes jószágoknak is. Ha gondolkozni tudnának, azt hinnék, hogy egy jótékony tündér felülrõl szórja nekik az ennivalót. A tenger milliárd meg milliárd elpusztult állata folyton hull lefelé. Bizony, gyakran ember is téved közéjük ágyugolyóval a lábán. Azokat a szegény embereket, kik tengeren hálnak meg, úgy eresztik le a mélységbe.

Tamás: Ha olyan sok állati maradvány hull folyton alá, a tenger fenéke lassankint emelkedik.

Apa: Ebben igazad van, fiam. De oly lassu ez az emelkedés, hogy százévenként is alig számottevõ. A tenger fenékén azonban majdnem mindenütt állati maradványokból született vastag iszapot találtak.

Tamás: Látom, hogy a tenger mélységei nagyon eltérnek egymástól. Arra kell gondolnom, hogy ott is vannak hegyek és völgyek.

Apa: Bizony vannak. De nem olyan változatos a tenger fenéke, mint a szárazföld. Igen nagy sík területek vannak. Még nagyobbak mint Szibéria. Aztán a talaj lassan emelkedik, vagy ereszkedik alá. Nagyobb szakadékok csak nagyon kevés helyt vannak. Hegycsúcsok még kevésbé. Ha a tenger kiszáradna, a helyén óriási sík földet látnánk.

Tamás: A hegycsúcsok hogyan kerülnek a tenger fenékre?

Apa: Egyes csúcsokat apró állatok építenek. A korálok. Más csúcsok tûzhányók kitöréseibõl származnak. A föld belsejében levõ tûz a tenger alatt levõ földréteget is átszakíthatja, kibugyog és a vízben megkeményedik a láva. Így is alakulhat hegy. Borzalmas lehet egy ilyen tengeralatti tûzhányó kitörése. Néha olyan földrengéssel jár, hogy a tenger vize kicsap a szárazra és elsodor mindent. Néhány évvel ezelõtt Sziciliában volt ilyen borzalmas pusztulás. Néha sülyedéssel jár együtt. Beszalad egy nagy terület. Helyét elfoglalja a tenger. Néha egy réteg felnyomódik s új sziget tûnik elõ a tengerbõl. A tûz és a víz borzalmas harcokat vívnak.

Tamás: Le tudunk-e majd egyszer a tenger fenékre menni?

Apa: Valószínűleg. A levegõ is el volt zárva elõlünk és ma nyugodtan repülnek az emberek a magasban. Mihelyt kitalálnak egy olyan szerkezetet, mely a nyomásnak ellenáll és elegendõ levegõrõl tudnak gondoskodni, az emberek teljesen ki fogják kutatni a mélységeket. Nagyjában ma is ismerik. A tengerfenéknek már vannak térképei. A térképeket nemcsak szórakozásból csinálják, hanem a hajósok jó hasznukat is veszik. Néhol felemelkedik annyira a tengerfenék, hogy veszélyes a hajózás. Az ilyen zátonyok pontosan fel vannak a térképen tüntetve. Kevés is ma aránylag a szerencsétlenség. A régi idõben a tengeri út életveszélyes volt. Ma nem követel a tenger több áldozatot mint a vasut. Ennek az is az oka, hogy a hajók segítségére sietnek egymásnak. A drótnélküli táviró leadja a veszély jelét és a veszélyben forgó hajó helyét; a közelben levõ hajók odasietnek és rendesen még idejében érkeznek.

A koca-fogat.

Öcsikéék a kisbaczoni ház padlásán egy régi gyerekkocsit találtak a sok lim-lom között. Még egy hám is hevert mellette: alighanem kutyát fogtak valamikor ebbe a kis kocsiába. A gyerekek nagy diadallal cipelték le a padlásról, tologatták, húzogatták az udvaron, de Öcsike folyvást azon törte a fejét: hogyan lehetne valami „lovat“ fogni elébe. Az öreg Dundi kutya már alig áll a lábán, az ugyan el nem húzza. Hej, ha a két Paskala élne, akikről Nagyapóka verset irt . . . dehát a két Paskala fiatalon elpusztult s a vén Dundi egyedül őrzi a házat . . .

Hanem Öcsike nem azért Öcsike, hogy ha sokáig töri a fejét végre is ne támadjon valami nadselû gondolata. Volt a disznóólban egy szelid koca, akinek õ mindennap hordozta az enni valót. Hátha ezt lehetne befogni a kiskocsiba? A hám pompásan illenék rá.

Elmondta a gondolatát Tominak és Andrisnak, s azok persze nagy lelkesedéssel fogadták. Hamar eltolták a kis kocsit a disznóólhoz. Öcsi rátette a hámot a kocára, megvakargatta a hátát s kedvesen mondta neki;

— Úgy-e, kocácskám, elhúzol te bennünket?
A koca nem felelt semmit, békésen álldo-

gált a kocsi elõtt. Andris fogta a gyeplõt, Tomi meg Öcsi kényelmesen elhelyezkedtek a hátsó ülésen.

– Gyite! – mondta Andris.
A koca nem mozdult.

– Ez így nem lesz jó, – szolt Öcsi és leugrott a kocsiról. Ezt a lusta disznót muszáj csalogatni valamivel, különben estig is itt ülhettek.

Elszaladt, kitépett a földből egy sárgarépát s odatartotta a koca elé. Bezzeg megindult most hogy a répát elérje! Hanem Öcsi csak szaladt előre a répával. Ugy vágatott a koca, hogy öröm volt nézni. Öcsi folyton előtte.

Már rég künn lártak a kertből, mikor egyszerre váratlan dolog történt. Egy nagy, sáros pocsolyához értek, amelyben vidáman heverészttek a disznók. Öcsikéék kocája nem törődött többet a sárgarépával. Ugy nekirugaszkodott,

hogy Öcsike elmaradt tőle. Andris hiába húzta a gyeplőt, a kocát nem lehetett megfékezni. Rohant a pocsolya felé, mintha a szemét vették volna ki. Egy pillanat múlva ott lubickolt a sáros vízben. Boldogan nyult el, csak a feje látszott ki. A kis kocsi derékig elmerült.

Szegény Andris, szegény Tomi nem tudták, mitévők legyenek. Annyi bizonyos, hogy estig sem lehet innen elmozdítani a kocát. Végre is nagybúsan lehúzták szandáljukat, harisnyájukat, s úgy másztak ki a pocsolyából.

Esti etetésre aztán hazakerült a koca is, a kocsiról, hámról alig győzték a sarat levakarni.

– Nadselü gondolat volt, – mondta Andris Öcsinek, de ha még egyszer be akarod fogni a kocát, majd én csalogatom sárgarépával és te ülj a kocsiba!

Elek nagyapó.

Mit mond a magyar nép.

Amint veted ágyadat, úgy aluszod álmodat.

Sok halat fognak ki addig a Tiszából.

(Vagy: Sok víz folyik le addig a Dunán. Amíg t. l. ez vagy az meg fog történni.)

*

Megcsuszamlott a szája.

(Olyant mondott, amit nem lett volna szabad mondani.)

*

A méhet ám nem aggasztja,
Ha tél a földet megfagyasztja.

(Mert szorgalmasan dolgozott nyáron.)

*

Ne nézd csikófogat az ajándék-lónak,
Bármi keveset kapsz, találd be azt jónak.

*

Ajtón a kanál.

(Annak mondják, aki későn érkezik ebédre vagy vacsorára.)

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közzölöm!

Verses rejtvény.

Beküldte Barabás Klára.

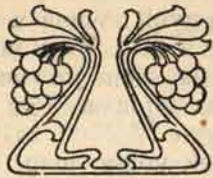
A nadrágon és kabáton
Négy betűmet megtalálsz,
Hogy ne legyen semmi nyitva,
De ha kell, hát ki is nyitja.

Első betűm cseréld C-vel,
Megelégedsz az ízével;
Lehet sonka, finom falat,
Jutott nekem is két darab.

Betűrejtvények.

$\frac{K}{é}$ Y S

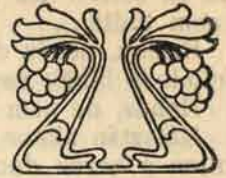
$\frac{V}{o}$ $\frac{g'}{é}$ y e e

MESEFOLYAM

A mesék megindulnak és folynak, mint folyam vize.
Elhaladnak a parti virágok mellett és tükrözik az eget.

Irta: BALÁZS FERENC.

(Folytatás.)

Hanem amint a többi ember bejött a templomba s imádkozni akart, hát, csak nem fakadt szívéből isten felé szálló imádság, amelyik megszentelt, s csak nem gyültek a szavak az ajkukon, hogy szóljanak. Föl is állott egy lobogó szemű és imígyen szólott:

— Atyafiak, gonosz ember van mi közöttünk.

Hátaztán nem mozdult, nem mozdult. O nem gonosz, nem gonosz; miért volt az? S mikor a többiek reánéztek és szemük sugarival fölemelték, kivültették az ajtón, akkor furcsát mondott a látó szemű emberekre:

— Nem láttok ti semmit. Gonosz szemű az, aki engem gonosznak lát.

S tovább ballagot. Lekanyargott egy kis ösvényen a kerek dombról. Az ösvény ott kezdődik a templom ajtajában, de amint több vezetet. Hátaztán nem látta a végét. Csak kerülte, kerülte a dombot s ereszkedett mind lejjebb, lejjebb, de a völgybe sohasem érkezett le. Még csak nem is látta a völgy alját. Inkább megállott hát egy kis pihenőre. A botját hozzáverte egy kőhöz, hogy még erősebb legyen, olyan erős, mint a tűz ragyogása.

Ott, azon az utkanyarodón találkozott egy barázdás arcú öregemberrel. Az öregember fölfelé igyekezett, de megállott vele szemben s megkérdezte:

— Honnan jössz?

— A domb tetejéről, a kis templomból. Hát te hová mégysz?

— A domb tetejére, a kis templomba.

Imádkoztál-e, Hátaztán?

— Nem engedtek az irigy emberek.

— Azok nem irigy emberek. Azok mindent látnak. Még a saját bűneiket is. Nem lehetnek irigy emberek.

Itt az öregember megállott a beszédben s a Hátaztán arcát kémlelte:

— Gonosz ember vagy te, Hátaztán. Azért nem imádkozhattál a domb tetején, a kis templomban.

— Én nem vagyok gonosz, amiért mindenki azt tartja rólam. Csak éppen szeretem az állatokat bántani. De az nem fáj nekik, aztán meg nekem örömet szerez.

— Mindenki azt mondja, hogy gonosz ember vagy?

— Mindenki. De nincs igazuk.

— Azt hiszed, hogy mindenki téved, csak te nem?

— Azt.

Az öregember most azt kérdezte Hátaztántól:

— Tudsz-e te a mások szemeivel nézni?

— Nem tudok.

— Tudod-e látni azt, amit mások mondanak?

— Nem tudom.

— Ez a baj. Hanem mondok neked valami.

Eredj csak tovább, ezen a kanyargós ösvényen. Eljutsz oda, ahonnan én jövök, a kis patak mellé, amelyikbe ha belenézel, úgy látod meg önmagad, ahogy téged mások látnak. Az arcod azokból a szavakból van abban a víztükörben összerakva, amiket mások mondanak rólad. A lelked azokból a gondolatokból van ott csillogtatva, amiket mások gondolnak rólad. Ott majd meglátod, miért tartanak téged mások gonosznak.

Hátaztán egyszer csak azon vette magát észre, hogy megköszönte a jó tanácsot s indul lefelé az ösvényen. Ment, ment. Én nem tudom nektek megmagyarázni, de valahogy úgy volt, hogy nehezebb volt lefelé menni, mint fölfelé. A barázdás arcú öreg ember olyan könnyen emelkedett fölfelé, mint a felhő. Ő olyan rehezen jutott lefelé, mint ragadós sárban a szekér. De végre csak levált a tejből csorgatott ösvényszalag a kerek dombról s odaállott a kis patak mellé.

Hátaztán belenézett.

Széles, vidám mosolygású ifju arc nézett vissza reá a víztükörből. De Hátaztán megismerte benne a saját gondolatait; nem, ez a patak nem lehetett az, amelyiket ő keresett.

Tovább ment hát s nemsokára rátalált a másik patakra. Odaállott a partjára, s annak a tükrébe is belenézett.

Elirtózott attól, amit ott látott. Gonosz, kaján, vigyorgó arc meredt reá. Az állatias arcot fájdalmasan röpködtek körül a megcsonkított szárnyu bogarak: Valahol egy megvert kutya üvöltött keservesen. Egy piros borju úgy bőgött, hogy szakadt utána az ember szíve.

— Ilyennek látnak engem az emberek, — hebegte Hátaztán krétafehér arccal s hátratántorodott. — Ők úgy látják, hogy kegyetlenség az állatokat kínozni.

S most érezni kezdte, hogy az embereknek mégis csak igazuk volt. Érezni kezdte, hogy csakugyan gonoszság az állatokat kínozni. Hogy ő csakugyan gonosz ember volt.

Volt! Többé már nem lesz az! Hiszen, ha látta volna ezt, amit most látott, tudta volna

ezt, amit most tudott, már eddig megváltoztatta volna az életét. Ha tudta volna, hogy gonosz! De nem tudta...

Bizony, nehéz dolog is rájönni arra, hogy bennünk is hibák vannak.

Nehéz, de nem lehetetlen.

Hátaztán akkor visszafelé fordult, hogy fölinduljon a kerek dombra. Imádkozni akart.

Hálát akart adni az Istennek, hogy megtanította őt látni a mások szemével. Hogy engedte, hogy látó szeme nőjjön, amellyel észre tudta venni önvétkét is.

*

A csillogó kis mesehabok lesimultak. A bölcsőben elaludt a mese. Pista most komoly arccal kérdezte:

– Melyik a fontosabb, az-e, hogy másokat, vagy az, hogy magunkat javítsuk meg?

Feri bácsi azt felelte:

– Előbb minden ember önmagát javítsa meg. Ez a legfontosabb. Azután törődjék azzal, hogy embertestvéreiket szabadítsa meg a bűntől.

A mesefolyam hátán kis buborék kereklett. Abból támadt a mese.

14. Mese.

Szálkáról, aki seperget a más háza előtt, de a magáéről megfélemedezik.

Hol volt, hol nem volt, inkább igen, mint nem, volt egyszer egy város. Abban a városban egy csomó ház. Abban a csomó házban sok-sok ember. Az egyik embert úgy hívták, hogy Szálka. Nem azért, mert vékony és hosszú volt. Nem. Hiszen Szálka vastag és alacsony volt. Hanem azért, mert más szemében mindig meglátta a szálkát, míg a magáéban a gerendát feledte. Ami újra annyit jelent, hogy Szálka így szokott a szomszédjához fordulni:

– Szomszéd! Kigyelmed ugyan vékonyan tartja a gyermekeit.

Mire a szomszéd így szokott válaszolni:

– Hallgasson kegyelmed. Kegyelmed még vékonyabban tartja.

Ugy bizony. Hát egyszer ez a Szálka sétált a városban s valamit észre vett. Tudjátok-e mit? Azt, hogy szemetesek az uccák. Nosza, nyomban fölháborodik, mintha megrendelték volna a szalad a városi tanácshoz:

– Uraim, én ezt nem tűrhetem!

– Mit nem tűrhet, Szálka uram?

– Azt nem tűrhetem, hogy az uccák szemetesek. Követelem, hogy mindenki seperje meg a háza elejét!

Hát ebben igaza volt Szálkának. A városi tanács menten el is rendelte, hogy mindenki köteles a háza elejét megseperni.

Amikor ezt az emberek meghallották, vetették a seprőt s kimentek az uccára. És seperni kezdtek nagy buzgalommal, mert erősen szívükre vették a városi tanács intéseit. Hanem Szálka arra járt s nekik rontott:

– Kigyelmeitek is értenek az uccasepréshez! Nem jól csinálják, ha mondom. Akkora port vernek föl, mintha meggyult volna a város. Vagy mintha párologna a föld. Vagy mintha felhő ereszkedett volna alá. Nem jól van az. Ugy lassan, óvatosan, mintha fájna a föld és simogatnák. Megértették, ugy-e?

Hogyne, hogyne értették volna meg. Hanem közben az a baj történt, hogy amíg Szálka búzgón seperget a mások háza előtt, addig a magáéről elfeledkezett. S szégyenszemre a maga háza seperetlen maradt.

Ugy bizony!

Akkor mondták Szálkának:

– Seperjen mindenki a saját háza előtt. Előbb, mint a másénál. Előbb bizony!

*

Jancsi nagyot sóhajtott:

– Mi mossa le a bűnt? Ki bocsájtja meg a bűnöket?

Feri bácsi felelt:

A bűnt az mossa le, ha megjavulunk. Annak bocsáttatnak meg a bűnei, aki megjavul.

Ugy látszik, Jancsinak valami égette a lelkét. Mert újra megszólalt:

– A szenvedések kiegészítik a lelkünkben a bűnt. A könnyek erőse edzik lelkünket, hogy ráléphessünk az igazak útjára.

S a mesefolyamból szívárvány lábán felkuszott a mese.

15. Mese

Sirókáról, akit a szenvedés megjavított.

Siróka nem volt igen gonosz fiú. Éppen csak az ellenségei mondtak igen sokat. Annyit, hogy annak még a fele is sok volt. Nem volt igen rossz fiú, no, egy kicsit, nem mondom, de mások, akik kerepeltek, mint a rossz nyelvek, talán még nála is olyanabbak voltak.

Azért nem volt Siróka olyan gonosz, mert minden hibájáért megszenvedett. Ha lábával félrelépett, már a könnyeivel meg kellett öntöznie azt a kis ösvény darabot. Mindenki szidta, mindenki gúnyolta. Nem volt nyugodalmas perce. Még akkor is fülébe csiripoltak a fehérre mosó verebek, amikor a legjobbat akarta.

– Mikor javulsz már meg, Siróka?

– Akkor, amikor én akarom, – felelt vissza. Ezért aztán újra megszidódott.

Hanem egyszer valamit erősen a szívére vett Siróka. A dolog úgy történt, hogy kis testvérkéjét véletlenül igen erősen meg találta simogatni:

– Légy már te is Siróka.

Kis testvérkéjéből egyenesen Bögöke lett. De hogy is tudnak azok a kis lányok annyira sirni? Ugy széjjel tájtják a szájukat, mint az ágyú torka, nem csoda, ha úgy jön ki abból a hang, mint az ágyúból. Az édes anyja kezibe vett valami kerésetlen pálcát s alaposan végig vert Sirókán.

Ez már aztán több volt a soknál. Siróka a fölére aggatta a száját és sirni kezdett. Akkora könnyecsek potyogtak a szeméből, mint egy harmatcsepp. S olyan sűrűn folydogáltak le két szeme árán, hogy bizony, patak lett a könnyeiből. A patak medret ásott magának, megindult, s hívta Sirókát:

– Gyere velem Siróka. Nézd meg, hova folynak a könnyeid.

Csakugyan, ezt érdemes volna megtudni. Siróka tágranyította szemét s megindult arra, amerre a könnyepatak vezetett.

Az udvarról kifutottak a kertbe; ott valahogy átbújtak a kerítés alatt s kijutottak a mezőre. A mezőn emberek dolgoztak a forró nyári napon és Siróka látta, hogy ebből a sok-sok veríték csöppből is mind patak lesz, amelyek az emberek arcán csorogtak végig.

Nem messze zúgott az erdő. Ott megállott a patak, föltorlódott, mert át kellett lépnie egy vakond várost. Aztán becsordogált a sűrűbe.

Ott egy bokor tövében öreg asszony sirdogált. Árkos, beesett szeméből vékonyan eredtek a kis könnyezék:

– Meghalt a fiam, – sirták a könnyecsek – most ki fog két keze munkájával eltartani?

Azok a könnyecsek is egybeszakadtak a könnyepatakkal.

Most ijesztő, haragos-szürke sziklák alá érkeztek. Kis barlangokból csepegő vizek ereszkedtek alá. A világból kiűzött bánat vére volt az a sok-sok csepegő víz.

S mikor a sziklák alatt elszaladt a könnyepatak, akkor kitárult a vidék s hatalmas völgyben ringó tengert látott maga előtt Siróka.

– A könnytenger – suttogetta csendesen. – Ide szakadnak az én könnyeim is.

A könnyepatak beömlött a könnytengerbe. Zúgott és kavargott a tenger, amikor a Siróka bánatát elnyelte.

Siróka leült a tenger partjára és nézte a vizet. Egyszer csak észrevette, hogy a vízben sok-sok ember fürdik.

– Mit akartok, jó emberek? – kérdezte tőlük.

Azok feleltek:

– Megfürdünk a könnyekben, hogy jók legyünk.

– Hát attól jó lesz az ember?

– Jó lesz. Mert a könnytengert a fájdalom neveli. Az ömleszt kis könnyepatakot, aki szenved. S a szenvedés és a fájdalom megöli a bűnt. Kiegyeti az emberi szívet s abban nem marad más, csak jóság. Fürödj meg te is a könnytengerben. Mosdjal meg saját könnyeidben.

És Siróka beleereszkedett a könnytengerbe. Kegyetlenül csipte a vizet. De érezte, hogy hámlik le róla minden vétke, bűne. Fehéren sustorgó hab csapott feléje:

– A szenvedés komollyá érlel. Aki komoly, az jó.

Belemártotta a fejét egy fölemelkedő hullámocskába:

– Aki sokat sirt, az megtanulta megbecsülni a jóságot.

S mikor kiszállott Siróka a könnytengerből, egészen újjá volt teremtve. A rossz kicsi fiúból jó kicsi fiu lett. Akkor vissza akart indulni, hogy haza térjen.

Hanem az történt, hogy nem találta az utat. Könnyei elapadtak, nem folytak, mint patak, nem mutatták előtte az utat visszafelé.

Akkor Siróka úgy segített magán, hogy körüljárta a könnytengert. Kis völgyekből könnyepatakok folytak alá, amelyek siró emberek szeméből eredtek. És Siróka meghallgatta a könnyepataknak beszédét.

– Kis leány szeméből eredtem, – szólt az egyik – igen fáj a szíve, mert meghalt a kis cica.

– Rossz fiu könnye vagyok, keseregte a másik. – Sirt, mert rosszat tett, s megverték.

– Édes anya könnyei ömölnek bennem, – panaszkolta a harmadik. – Rossz fia van s azért sír.

Egyszeribe megismerte Siróka az anyja sírását. Most már tudta, hogyan találjon el visszafelé. Az édes anyja szeméből csurgó patak elvezette őt a szülői házhoz.

Édes anyja ott ült a kertben és sírt.

– Édesanyám, – futott hozzája Siróka – ne sirjon többé.

És megölelte az édesanyját. És ezután mindig jó volt, mint azok, akik megfürödtek a könnytengerben.

*

(Jövő vasárnap másikat mesélünk.)

SZŐKE KIS LEÁNYKÁM . . .

Szőke kis lánykám nagy beteg.
Éjjel nappal érte reszketek;
Simogatva selyem lágy haját,
Lesem minden vágját, óhaját.

Óh, de semmi sem kell most neki,
Még a bábuját is megveti.
Mozdulatlan fekszik s úgy pihen
Gyolcsos ágya hús redőiben.

Az a máskor beszédes ajak.
Most fáradt madárként hallgatag,
S láz piros rózsái nyilnak ott,
Arcán, hol a pajzán kedv lakott,

Rám sem ismeresz – égi, jó Atyám!
A neved' örökre áldanám,
Csak ha búza-szinü, nagy szeme
Mosolyogva rám tekintene.

E törékeny, gyöngye liliom
Hervadását nézni nem bírom,
S leborulva, mint oltár előtt,
Csókolom a drága szenvedőt . . .

APOR LÁSZLÓ.

Elek nagyapó üzeni:

Stern Kálmán Ferkó. Ügyes kis vers a versed. Ferkó, hozzá, tanulságos is, épp ezért le is közlök belőle néhány sort:

A mult héten ahogy mentem
Iskolába, mint rendszeren,
Ugri-bugri módon léptem,
S lábom alá nem is néztem.
Egyszerre csak nagyot csúsztam
Alma haján s hanyatt buktam,
A fejemet jól bevertem
És elharaptam a nyelvem.

Rémélem, hogy a fejbeverés is, a nyelvéd elharapása is költői nagyítás, de bizony megtörténhetik ez az ugri-bugri módon lépő gyermekekkel. A 32. számot elküldi a kiadó bácsi. Az újságot addig kapod, ameddig előfizetél. — *Retter János* (Marosujvár). Intézkedem, hogy megkapd a Cimborá 35., 36. és 37. számát. Bizonyára, már rég meg is kaptad. — *Puskás Pistuka.* Bizonyosan elvesztek azok a leveleid, ha a megfejtők névsorában nem találtad a nevedet. Most majd benne lesz, ne búsulj. — *Káhn Klára.* Mindenesetre, első az iskola. Előbb szépen megtanulod a leckédet, bevágod a könyvecskédet — amint a régi vers mondja — aztán elolvasod a Cimborát és megfejted a rejtvényeket. Ennél szebben, rendezebben nem is oszthatnád be az idődet. — *Kis Berta.* Örvendek, hogy „nagyon de nagyon” tetszik a Cimborá, kedves unokám. Fog az még jobban is tetszeni, ha túl lesz nagyapóka a kezdet nehezségein, mert nagyapóka mindenképpen kárpótolni kívánja erdélyi unokáit, akik oly hosszú időn át nem olvashattak gyermekújságot. Öcsike „nadselü” gondolataiból egy sereg könyvalakban is meg fog jelenni, minden valószínűség szerint karácsony előtt. Ő most Budapesten termeli a „nadselü” gondolatokat, pedig jobban szeretne Kisbaczonban élni. Folyton azt üzeni, hogy Kisbaczon a legszebb kerek e világon. Megnyugtathatlak affelől, hogy Öcsike minden pajzánsága mellett igen meleg szívű fiú, aki a kis hugát úgy becézi, dajkálja, akár csak egy „kismama.” — *Szigeti Jankó.* Nagyapóka szívesen elolvassa s véleményét is mond verseidről, de gyermekektől elvből nem közöl verset, mégha véletlenül közölhető volna is, legfőnnebb egy-két versszakot ezen a helyen. A te korodban első a tanulás, mennél jobb könyvek olvasása, aztán üres óráidban gyakorolhatod magad a versírásban is. Majd elvállik idővel, Istenadta költő vagy-e vagy csak verselgető. Gyermeektől irt versek időelőtti közlése rendszerint rossz végre vezet: ha nyomtatásban látja versét, könnyen elbizza magát s a tanulást elhagyagolja. Ugy-e, megértettél, Jankó fiam? Hogyne, hiszen leveled mutatja, hogy okos fiú vagy. — *Tóth Kálmán.* Szép neved van. Egy jeles költőnk viselte e nevet. Légy méltó e névhez. — *Vida Ernő.* Örvendek, hogy a régi költők ama versei közül, melyekből időnkint néhány magában is önálló versszakot közlök, néhányat már ismersz. Még jobban örvendének, ha valamennyit ösmernéd. E versszakok közlésével az a céloom, hogy azoknak, akik ösmerik, felelevenítsen emlékülükben, azok meg, akik nem ismerik, kedvet kapjanak a megismerésre. A jelen idők jelesebb költői mellett nem szabad

elfeledkezünk a régi jelesekről. Nemcsak hálátlanság, de oktalanság is volna ez: nagy lelki gyönyörűségtől fosztanánk meg magunkat. Petőfi összes költeményei épp most jelennek meg Kolozsvárt, az Erdélyi Irodalmi Társaság kiadásában, igen gondos szerkesztésben. A hatalmas nagy kötet ára 50 leu. Bizony, e könyv nélkül minden magyar ifjú könyvtára hiányos. — *Orbán Emmike.* Küldhetsz rejtvényt, Emmike, csak új és jó legyen. Azt szeretném, ha a rejtvények gondját levennék rólam az én kedves unokáim. — *Schwarz Jolán és Gizike.* Nem baj, hogy Gizike nem tud olvasni. Majd te szépen felolvasod a nekivaló meséket és verseket. Aztán egyszerre csak Gizike is betűzgetni kezd a Cimborában és addig s addig betűzget, hogy a betűkből szavak, a szavakból mondatok lesznek és úgy olvas, mint a víz. Akkor lesz csak Gizikének igazi nagy gyönyörűsége! — *Nagy Irmuska.* Még sohasem kaptál intőt? Ne is kapj, Irmuska. Mert a nóta szerint „boru után derül az ég”, de az intő után rendszerint még jobban beborul: következik a szekundás bizonyítvány. — *Balogh Gyurika.* Biztasd a mamát, hogy csak írja azokat a szép történeteket és verseket, mert igen tetszenek azok az erdélyi pajtásaidnak. Ugy-e, jobb volt itt, mint Budapesten? No, majd egyszer ti is haza röpültök. Mert mindenütt jó, de legjobb itthon. — *Imre Jolán.* Zsoldos László bácsi épp most írta Pestről nagyapókának, hogy ezután is küld az erdélyi gyerekeknek az ő vidám színjátékai-ból, s így lesz módod a válogatásban. — *Elekes Géza.* Számrejtvényed hibás, mert e szót: *göndör* nem írják hosszú „ö”-vel, de látom, hogy értesz a rejtvény szerkesztéshez, s tudom, csinálsz te hamarosan teljesen kifogástalan számrejtvényt. A megfejtés lehetőleg vagy valami jó magyar közmondás vagy valamelyik jelesebb költőnk versének egy-két sora legyen, mert ezzel is gyarapodik olvasótársaid tudása. — *Incze Viktor.* Még eddig mindég „szinegyes” volt a bizonyítványod, s reméled, az lesz ez évben is. Ugy legyen, édes fiam! Ma minden magyar fiúnak és lánynak többet, sokkal többet kell tanulnia, mint ezelőtt, mert a megélhetés, a boldogulás napról napra nehezebbé válik. Annak az időnek vége, amikor a szülők csak a gyenge tanulót küldték iparosi meg kereskedői pályára. Sok tudás kell e pályákhoz is. Aztán: a multban is, de most különösen, legnehezebb a megélhetése a tudományos pályán működőknek. Hát, ha nagy kedved van az iparosi pályára, csak eredj. Nagy hasznát veszed, hogy mindig „szinegyesed” volt. — *Keresztes Ida.* Jó a rejtvényed, sorra kerül. Ugy látom, tudnál valamivel nehezebbet is kiszelni. Hát csak próbáld meg. — *Fischer Ágica és Gyurica.* Ugy-e, Ágica, te irtad a levelet s a Gyurica nevét is te kanyarítottad alá? Megdicsérlek szép és helyes írásodért, s remélem, nemsokára Gyuricát is lesz alkalmam megdicsérni. — *Ignác Róza.* Hát még nem vagy oly „nagy” lány, amilyen nagynek képzeltelek. Négy esztendő mult azóta hogy utolsó leveledet irtad hozzám Fogarásról Budapestre, s bizony nem gondoltam arra, hogy a Cimborának is olvasója léssz. Hiszen lesz rá gondom, hogy a középiskolás lányok és fiúk is megtalálják a maguk olvasni valóját, s hiszem, hogy még sokáig fogunk levelezni, kedves, hűséges olvasóm!